

เป้าหมายใหม่ นโยบายโลก

จุดเปลี่ยน การอนุรักษ์

กองบรรณาธิการ

โลก

กำลังเผชิญกับการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพอย่างรวดเร็ว
อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต
กำลังหายไป และสิ่งมีชีวิตนับล้านชนิดตกอยู่ใน
สถานะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ โดยที่จำนวนมาก

อาจสูญพันธุ์ภายในไม่กี่ทศวรรษที่กำลังจะมาถึงนี้ หากปราศจากการดำเนินงาน
อย่างเร่งด่วนเพื่อลดปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นภัยคุกคามต่อการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิตแล้ว
อัตราการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตทั่วโลกก็จะเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นหนึ่งในบรรดาปัญหา
ท้าทายที่วิกฤตต่อมนุษยชาติในปัจจุบัน

ท่ามกลางปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุมเร้าโลกนี้ ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นปัญหาเพียงหนึ่งเดียวที่เมื่อสูญเสียแล้ว
ไม่อาจหวนคืน และมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งทั้งสองปัญหานี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อมนุษย์
อย่างไม่สามารถแยกจากกันได้...คำถามคือ แล้วจะต้องทำอะไร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานจากเดิมที่เคยปฏิบัติ
เพราะที่ผ่านมาเรายังปกป้องธรรมชาติไม่มากพอ... เราจะต้องทำอะไรเพื่อหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
และจะต้องอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติมากแค่ไหน ถึงจะเพียงพอเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของโลก....

Acuerdo Kunming-Montreal

Para detener y revertir la pérdida de la naturaleza

ความท้าทาย ความหวัง และโอกาสครั้งสำคัญ ในการอนุรักษ์โลก

กรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออล ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ หรือที่เรียกว่า แผนความหลากหลายทางชีวภาพของโลก คือ เป้าหมายใหม่ การอนุรักษ์โลก เป็นกรอบนโยบายที่ชี้แนะการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งหลังจากรับรองกรอบงานฯ นี้แล้ว ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 15 เมื่อเดือนธันวาคม 2565 ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ประเทศภาคีก็ได้ดำเนินการจัดทำเป้าหมายระดับชาติและแผนปฏิบัติการ ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (NBSAPs) ที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ และเป้าหมายของกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ หรือแผนความหลากหลายทางชีวภาพของโลก โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่เชื่อมโยงกับปัญหา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แม้ว่าเป้าหมายเอจิ 2563 ที่สิ้นสุดลง ได้ผลักดันการดำเนินงานมากมาย ทั้งในระดับโลกและระดับชาติ แต่ก็ยังต้องการการดำเนินงานอีกมาก และทวีความพยายามเพื่อลดภัยคุกคาม ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายใหม่การอนุรักษ์โลกในทศวรรษนี้ จึงเป็นความท้าทายและโอกาสครั้งสำคัญ คือ เราต้องอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติ ทั้งบนบก แหล่งน้ำในแผ่นดิน ทะเลและชายฝั่งให้มากพอ เพื่ออนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ รักษาสมดุลของระบบนิเวศและกลไกการทำงานของโลก และปกป้องแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เชื่อมต่อกัน จะช่วยให้สิ่งมีชีวิตสามารถเคลื่อนย้ายและ แพร่กระจายพันธุ์ได้ เป็นการช่วยรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรม และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการปรับตัวและการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต ในยุคที่โลก กำลังเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากมาย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ การผลักดันเป้าหมาย 30x30 ให้เป็นวาระโลก ให้โลกมีพื้นที่ อนุรักษ์อย่างน้อยร้อยละ 30 ภายในปี 2030 จึงเป็นเป้าหมายใหม่ของการ อนุรักษ์โลกในทศวรรษนี้ อย่างไรก็ตาม ควรให้ความสำคัญในประเด็น ความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่าการเพิ่มขนาดของพื้นที่อนุรักษ์ หรือ พื้นที่คุ้มครองเพียงอย่างเดียว และให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดการพื้นที่ นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้พื้นที่อนุรักษ์ของชนพื้นเมือง และชุมชนท้องถิ่นดำรงคงอยู่ เพราะพื้นที่เหล่านี้คุ้มครองความหลากหลาย ทางชีวภาพ วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตของชนพื้นเมือง และชุมชนท้องถิ่น

กรอบงานฯ หรือเป้าหมายใหม่การอนุรักษ์โลก ได้กำหนด 4 เป้าประสงค์ และ 23 เป้าหมายที่เชื่อมโยงกัน สอดผสาน และข้ามภาคส่วน มีความมุ่งมาดปรารถนาที่จะผูกพันและสร้างโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานภายใต้กรอบงานฯ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่จะหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และทำให้โลกเข้าสู่เส้นทางแห่งการฟื้นฟู นำพากลับสู่ความสมดุลอีกครั้ง

การอยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องและเป็นหนึ่งเดียว กับธรรมชาติ ภายในปี 2050

4 เป้าประสงค์ สู่ปี 2050 และ 23 เป้าหมาย สู่ปี 2030

เป้าประสงค์ A เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ให้ทุกระบบนิเวศ

กลุ่มที่ 1 ลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมาย 8 เป้าหมาย

1. **วางแผนเชิงพื้นที่** ซึ่งบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพ และ/หรือ มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและทะเลในพื้นที่ทุกประเภทที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการสูญเสียพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ โดยลดการสูญเสียให้เหลือน้อยที่สุดหรือเป็นศูนย์ ภายในปี 2030 และให้ความเคารพในสิทธิของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

2. **ฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม** ทั้งบนบก แหล่งน้ำในแผ่นดิน ทะเลและชายฝั่ง อย่างน้อยร้อยละ 30 ของพื้นที่โลก ภายในปี 2030

3. **อนุรักษ์และจัดการพื้นที่ธรรมชาติ** ทั้งบนบก แหล่งน้ำในแผ่นดิน ทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ อย่างน้อยร้อยละ 30 ของพื้นที่โลกภายในปี 2030 โดยใช้รูปแบบพื้นที่คุ้มครอง และมาตรการอนุรักษ์เชิงพื้นที่อื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ให้ความเคารพในสิทธิของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

4. **หยุดยั้งการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์** ที่ถูกคุกคาม คุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรม และการจัดการเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่า

5. การเก็บเกี่ยว การค้า และการใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์

ในธรรมชาติ เป็นไปอย่างยั่งยืน ปลอดภัย และถูกกฎหมาย ให้ความเคารพและคุ้มครองการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนตามธรรมเนียมประเพณีของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

6. **ลดอัตราการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น** ที่รุกรานลงร้อยละ 50 ภายในปี 2030 และลดผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นดังกล่าว ลงให้เหลือน้อยที่สุด

7. **ลดความเสี่ยงจากมลพิษ** และผลกระทบทางลบของมลพิษจากทุกแหล่งลงจนถึงระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ บทบาทหน้าที่ และบริการจากระบบนิเวศ ภายในปี 2030 โดยเน้นที่ธาตุอาหารส่วนเกินหรือสารเคมีอันตราย สารกำจัดศัตรูพืช และขยะพลาสติก

8. **ลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** และสถานะความเป็นกรดในมหาสมุทรที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความยืดหยุ่น หรือความสามารถในการฟื้นตัวของระบบนิเวศภายใต้แนวทางการแก้ปัญหาด้วยธรรมชาติ

เป้าประสงค์ B ดำรงรักษาหรือเพิ่มพูนประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ

เป้าประสงค์ C แบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม

กลุ่มที่ 2 การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เป้าหมาย 5 เป้าหมาย

9. จัดการชนิดพันธุ์ในธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน สนับสนุนกิจกรรมที่มีฐานมาจากความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุนผลผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และคุ้มครอง สนับสนุนการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนตามธรรมเนียมประเพณีของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

10. เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความยั่งยืนของระบบนิเวศในพื้นที่การเกษตร ประมง และป่าไม้

11. ฟื้นฟู ดูแลรักษาระบบนิเวศ เพื่อให้สามารถให้บริการจากระบบนิเวศในด้านการควบคุมคุณภาพอากาศ คุณภาพและปริมาณของทรัพยากรน้ำ ความสมบูรณ์ของดิน การผสมเกสร สภาพภูมิอากาศ และการป้องกันภัยธรรมชาติ ภายใต้แนวทางการแก้ปัญหาด้วยธรรมชาติ

12. เพิ่มพื้นที่สีเขียว และแหล่งน้ำในเมือง สนับสนุนการวางแผนและกำหนดผังเมืองที่คำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

13. ส่งเสริมการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม และข้อมูลลำดับจีโนมของทรัพยากรพันธุกรรม รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น/ความรู้ที่สืบทอดธรรมเนียมตามประเพณีที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม

เป้าประสงค์ D แก้ไขปัญหาช่องว่างทางการเงิน และแนวทางการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ภายใต้กรอบงานปี 2030 การบรรลุวิสัยทัศน์ ปี 2050

กลุ่มที่ 3 เครื่องมือการแก้ปัญหาการดำเนินงาน และการผลักดันให้ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นกระแสหลัก เป้าหมาย 10 เป้าหมาย

14. บูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่นโยบาย กฎระเบียบ แผน กระบวนการพัฒนา และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม

15. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคธุรกิจทำการวิเคราะห์ประเมินและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง และผลกระทบ จากการดำเนินงานที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

16. สนับสนุนให้ประชาชนมีทางเลือกในการบริโภคอย่างยั่งยืน เพื่อลดปริมาณขยะ และลดปริมาณการบริโภคที่มากเกินไปจนขัดจำกัด

17. จัดทำ เสริมสร้างสมรรถนะ และดำเนินมาตรการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ พร้อมทั้งดำเนินมาตรการเพื่อควบคุมดูแลเทคโนโลยีชีวภาพ และกระจายผลประโยชน์ที่เกิดจากเทคโนโลยีชีวภาพ

18. ลด ขจัดแรงจูงใจ หรือปรับเปลี่ยนแรงจูงใจ และเงินอุดหนุนที่ส่งผลเสียต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างแรงจูงใจทางบวกต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

19. เพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ แก่ประเทศกำลังพัฒนาปีละ 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2030

20. เสริมสร้างสมรรถนะ การพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และสนับสนุนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

21. ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติ และสาธารณะชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่เกี่ยวข้อง และมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ รวมถึงการสื่อสาร การศึกษา สร้างความตระหนัก และการจัดการความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

22. สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน รวมถึงชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มสตรี เด็ก และผู้ด้อยโอกาสมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

23. สนับสนุนสิทธิสตรีและเด็ก และคำนึงถึงความเสมอภาคทางเพศในการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ภายใต้กรอบงานฯ หรือเป้าหมายใหม่การอนุรักษ์โลก ซึ่งมีเป้าหมายที่ทะเยอทะยาน และท้าทายร่วมกัน 23 เป้าหมาย ภายในปี 2030 นั้น มีประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ การหยุดยั้งการทำลายธรรมชาติ การฟื้นฟูและคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัย ชนิตพันธุ์ และระบบนิเวศ การลดการใช้สารเคมีอันตรายและสารกำจัดศัตรูพืช และหนึ่งในเป้าหมายสำคัญ ที่เป็นไฮไลท์ที่พูดถึงกันมากที่สุด ก็คือ เป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยการเพิ่มพื้นที่อนุรักษ์ทางบกและทางทะเลให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ของพื้นที่โลก ภายในปี 2030 หรือ เรียกกันทั่วไปว่า 30x30 ซึ่งเป็นพันธสัญญาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมครั้งใหญ่ที่สุดที่โลกเคยได้เห็นมา จนถึงปัจจุบันมีประเทศภาคีมากกว่า 190 ประเทศ ที่ให้คำมั่นว่าจะบรรลุเป้าหมาย

ระดับโลก ภายในปี 2030 ซึ่งนักวิทยาศาสตร์เห็นพ้องต้องกันว่า จะมีโอกาสหยุดยั้งวิกฤตการณ์สองประการ ได้แก่ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่โลกกำลังเผชิญอยู่

ทั้งนี้การดำเนินงานตามกรอบงานฯ หรือเป้าหมายใหม่ จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่งอย่างเพียงพอ และในเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายการระดมทุนเป็นเงินจำนวนปีละ 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2030 และนอกจากนี้ การสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และยังต้องการความร่วมมือ และการดำเนินงานร่วมกันในการเสริมสร้างสมรรถนะ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนให้ประเทศภาคี

โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาได้ดำเนินงานตามกรอบงานฯ อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง การดำเนินงานต้องตระหนัก และให้ความเคารพในสิทธิภูมิปัญญา ความรู้ มุมมอง และวิถีปฏิบัติของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นในฐานะหุ้นส่วน (Partner) ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการใด ๆ เพื่อเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับความยินยอมจากชนพื้นเมือง หรือชุมชนที่เป็นเจ้าของหรือมีสิทธิถือครองและให้ชุมชนดังกล่าวมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยสอดคล้องกับเครื่องมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง และกฎหมายสิทธิมนุษยชน

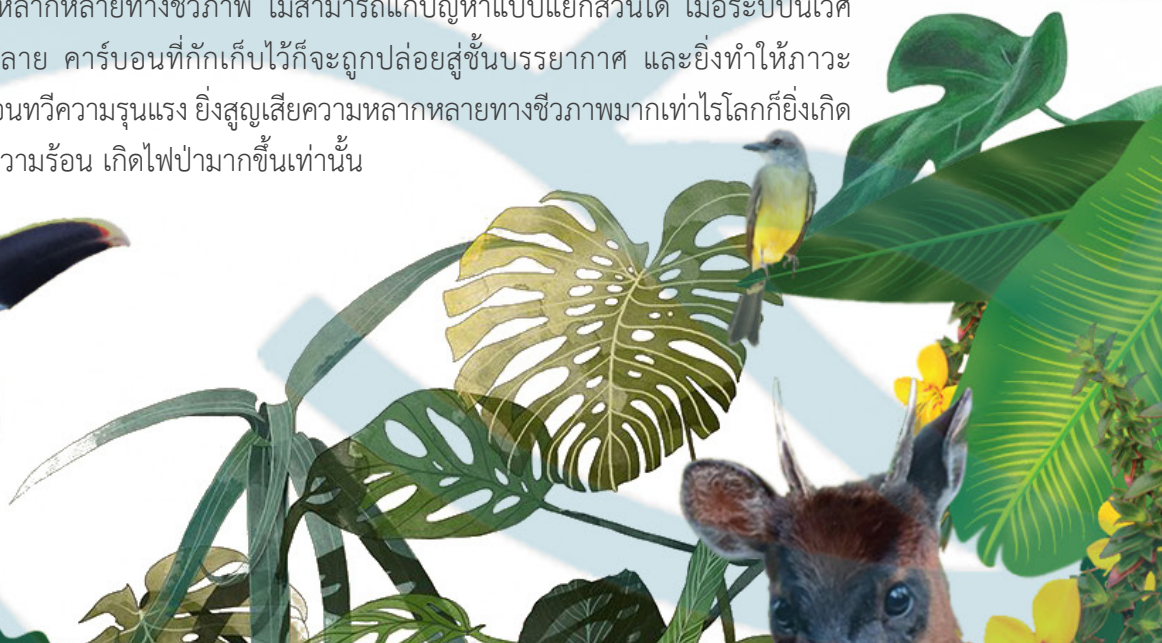

COP16

จะบรรลุเป้าหมายโลก 2030 ได้หรือไม่ กับความท้าทายที่ต้องเผชิญ

การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 16 (COP 16) ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 21 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2567 ณ เมือง ซานเตียโก เด กาเลีย สาธารณรัฐโคลัมเบีย มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพของโลกให้คงอยู่ การประชุมครั้งนี้เป็นการทบทวนการดำเนินงาน ความคืบหน้าการดำเนินงานตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออล ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลกปี 2565 และหารือการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบงานฯ รวมถึงความก้าวหน้าเกี่ยวกับกลไกการแบ่งปันผลประโยชน์ จากการใช้ข้อมูลลำดับจีโนมของทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรม และเท่าเทียม...การประชุม COP 16 ถือเป็นเวทีที่ประเทศต่างๆ ต้องแสดงให้เห็นถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับกรอบงานฯ หรือแผนความหลากหลายทางชีวภาพของโลก ซึ่งปีนี้เริ่มคือ “Peace with Nature” โดยเน้นย้ำถึงความเชื่อมโยงระหว่าง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่เกิดขึ้นทั่วโลกที่ส่งผลกระทบต่อชะตากรรมสัตว์ป่าของโลก และพืชพรรณที่กำลังลดลงอย่างรวดเร็ว เพราะข้อมูลทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์ให้เห็นชัดเจนแล้วว่า วิกฤตสภาพภูมิอากาศและวิกฤตความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่สามารถแก้ปัญหาแบบแยกส่วนได้ เมื่อระบบนิเวศถูกทำลาย คาร์บอนที่กักเก็บไว้ก็จะถูกปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศ และยังทำให้ภาวะโลกร้อนทวีความรุนแรง ยิ่งสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพมากเท่าไรโลกก็ยิ่งเกิดคลื่นความร้อน เกิดไฟป่ามากขึ้นเท่านั้น

ประเด็นสำคัญที่เป็นไฮไลต์

1. แผนปฏิบัติการ ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (NBSAPs) และการนำไปปฏิบัติ

ประเทศภาคีร่วมกันแสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (NBSAPs) มีความสอดคล้องและสนับสนุนกรอบงานฯ หรือแผนความหลากหลายทางชีวภาพของโลก ทั้งนี้ การติดตาม การรายงานและการทบทวนแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (NBSAPs) จะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนความหลากหลายทางชีวภาพของโลก โดยประเด็นการพิจารณาที่ประชุมจะเน้นถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายระดับโลก อย่างเช่น เงินทุนที่จำกัด นโยบายทางการเมือง

2. กลไกการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ข้อมูลลำดับดีจีทีของทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม

ข้อมูลลำดับดีจีทีของทรัพยากรพันธุกรรม (Digital Sequence Information: DSI) หมายถึง การแสดงลำดับยีนในรูปแบบดีจีทีที่สนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับพันธุศาสตร์พืช และสัตว์

แม้ว่า DSI จะมีศักยภาพมหาศาลสำหรับนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเปิดโอกาสให้เกิดการค้นพบใหม่ ๆ ในสาขาต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม ยา และเทคโนโลยีชีวภาพ แต่ DSI ยังมีความท้าทายที่สำคัญเกี่ยวกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ การใช้ข้อมูลทางพันธุกรรมโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับประเทศหรือชุมชนที่เป็นแหล่งกำเนิดข้อมูลนั้นได้ก่อให้เกิดการถกเถียงกันตั้งแต่มีการอภิปรายเกี่ยวกับชีววิทยาสังเคราะห์ ในการประชุม COP 13 ในปี 2559 ที่เมืองกังกูน ประเทศเม็กซิโก และในการประชุม COP 15 ชุมชนระหว่างประเทศได้บรรลุข้อตกลงสำคัญเพื่อให้แน่ใจว่าผลประโยชน์

ที่ได้รับจากการใช้ DSI จะได้รับการแบ่งปันอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน กลไกทางการเงินระดับโลกใหม่ได้รับการจัดตั้งขึ้นซึ่งรวมถึงกองทุนระดับโลกเพื่ออำนวยความสะดวกในการแบ่งปันผลประโยชน์เหล่านี้อย่างเท่าเทียมกัน

ในการประชุม COP 16 ภาคีสมาชิกเห็นพ้องในการดำเนินกลไกทางการเงินใหม่ที่เรียกว่า กองทุนคาลิ (Cali) เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์จากข้อมูลลำดับดีจีที (DSI) ซึ่งเป็นก้าวสำคัญในการแก้ปัญหาว่าอุตสาหกรรม เทคโนโลยีชีวภาพ การปรับปรุงพันธุ์สัตว์และพืช และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ได้รับประโยชน์จาก DSI ควรแบ่งปันผลประโยชน์เหล่านี้นับกับประเทศกำลังพัฒนาชนพื้นเมือง และชุมชนท้องถิ่นอย่างไร โดยต้องมั่นใจว่าเงินทุนอย่างน้อย ร้อยละ 50 จะให้ชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

3. การเงินเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ

เหลือเวลาอีก 1 ปี เท่านั้น ที่จะต้องบรรลุเป้าหมายสำคัญที่กำหนดไว้ การระดมเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนทางการเงิน 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ในปี 2025 กองทุนครอบคลุมความหลากหลายทางชีวภาพโลก (GBFF) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก และกองทุนความหลากหลายทางชีวภาพคุณหมิง (KBF) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยจีน ทั้ง 2 กองทุนนี้เปิดตัวเมื่อปีที่ผ่านมามีเป็นก้าวสำคัญไปข้างหน้า แต่ยังมีเพียงไม่กี่ประเทศและภาคเอกชนหรือองค์กรการกุศลยังไม่ได้จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นให้กับกองทุนเหล่านี้ การขาดแคลนดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเป้าหมายที่ทำลายในการจัดหาเงิน 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี จากทุกแหล่งภายในปี 2030 เพื่อปกป้องระบบนิเวศของโลก

COP 16 มีข้อสรุปในการให้คำมั่นเพิ่มเติมอีก เป็นจำนวนเงิน 163 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แก่กองทุนกรอบความหลากหลายทางชีวภาพของโลก (GBFF) ซึ่งเดิมมีอยู่ที่ประมาณกว่า 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้เงินทุนทั้งหมดอยู่ประมาณ 396 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กองทุน GBFF ได้รับเงินทุนจากรัฐบาล ภาคเอกชน และองค์การกุศล และให้ทุนสนับสนุนโครงการที่มีผลกระทบสูงในภูมิภาคกำลังพัฒนา โดยเน้นที่การสนับสนุนประเทศที่มีระบบนิเวศเปราะบาง เช่น รัฐเกาะขนาดเล็ก และเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน

4. ความก้าวหน้าในการระบุพื้นที่ทางทะเลที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยาและทางชีววิทยา (EBSA)

ภาคีต่าง ๆ ได้ร่วมกันหารือถึงวิธีการปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง โดยเน้นที่การระบุพื้นที่ทางทะเลที่มีความสำคัญทางนิเวศวิทยาและทางชีววิทยา (EBSA) โดยตกลงกันเกี่ยวกับกลไกหรือกระบวนการในการระบุพื้นที่ EBSA ใหม่ และปรับปรุงข้อมูลพื้นที่ที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลพื้นที่เหล่านั้นสามารถนำไปใช้สนับสนุนการวางแผนและการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะช่วยเสริมประสิทธิภาพและสร้างความชัดเจนในการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเลควบคู่ไปกับการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย 30x30 ได้อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมและเสริมสร้างความร่วมมือระดับโลกเพื่อส่งเสริมการให้สัตยาบันต่อข้อตกลงใหม่ของสหประชาชาติว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลอย่างยั่งยืน ในพื้นที่นอกเขตอำนาจรัฐ (BBNJ Agreement)

5. การมีส่วนร่วมของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

เป้าหมายของกรอบงานฯ ในการปกป้องผืนดินและแหล่งน้ำของโลกร้อยละ 30 ภายในปี 2030 ถือเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องธรรมชาติ และอนาคตของมนุษยชาติ แต่นอกเหนือจากพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองโดยรัฐแล้ว ญูญแจสำคัญในการบรรลุเป้าหมายนี้คือ การยอมรับสิทธิ และการมีส่วนร่วมของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งได้อนุรักษ์ส่วนสำคัญของโลกไว้

การตัดสินใจสำคัญในการประชุม COP 16 ภาคีต่าง ๆ เห็นชอบการจัดตั้งองค์กรย่อยถาวรภายใต้มาตรา 8 (j) ซึ่งกำหนดภารกิจเฉพาะเพื่อให้แน่ใจว่าชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการดำเนินการตามกรอบงานฯ ซึ่งกลไกนี้จะให้สิทธิ การสนับสนุนและความรู้ดั้งเดิมของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น และเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงและอยู่ในทุกวาระการประชุมระดับโลก

6. ความเชื่อมโยงระหว่างความหลากหลายทางชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เปรียบเสมือนสองด้านของเหรียญเดียวกัน เช่น ระบบนิเวศเสื่อมลง ความหลากหลายทางชีวภาพก็ลดลง เนื่องจากอุณหภูมิโลกสูงขึ้น สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน และการรุกราน การแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ในทางกลับกัน ระบบนิเวศที่มีสุขภาพดี จะทำหน้าที่เป็นกันชนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยดูดซับคาร์บอนและสร้างความยืดหยุ่นหรือความสามารถในการฟื้นตัวต่อสถานการณ์ของสภาพอากาศที่รุนแรง ผู้แทนในการประชุม COP 16 จะได้รับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคล่าสุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างความหลากหลายทางชีวภาพ

และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลการวิจัยจากรายงานการประเมินครั้งที่ 6 ของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IPCC)

คำถาม คือ จะบูรณาการกลยุทธ์การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการบรรเทา และปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศให้ดีขึ้นได้อย่างไร แนวทางบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพได้มีการริเริ่มและนำมาใช้ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมนมากขึ้น แต่ต้องมีกระบวนการการดำเนินการอีกมาก เพื่อนำแนวทางเหล่านี้สู่การปฏิบัติ COP 16 จึงถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการเชื่อมช่องว่างระหว่างความหลากหลายทางชีวภาพและเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศ

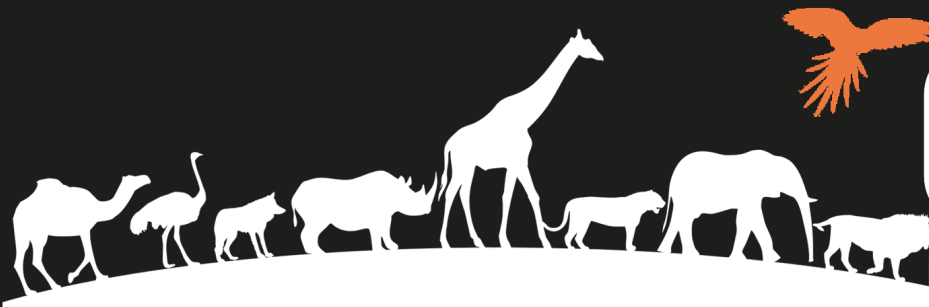

7. ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเป็นหนึ่งในภัยคุกคามที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และ COP 16 ได้ทบทวนข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ update จากเวทีระหว่างรัฐบาล ว่าด้วยนโยบายวิทยาศาสตร์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ (IPBES) เกี่ยวกับการจัดการและควบคุมการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเหล่านี้ และหากชนิดพันธุ์เหล่านี้ถูกนำเข้าหรือหลุดรอดสู่ระบบนิเวศ และถ้าไม่มีผู้ล่าหรือการควบคุมตามธรรมชาติ จะสร้างความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบเกษตรกรรม

เนื่องจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคและระบบนิเวศ COP 16 จึงเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการร่วมมือกันทั่วโลกเพื่อแก้ปัญหานี้ โดยอาศัยเครื่องมือในการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแพร่กระจายมากขึ้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายมากขึ้น

กรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออล ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายใหม่การอนุรักษ์โลกในทศวรรษนี้ ถึงจะไม่ใช่คำตอบสุดท้าย แต่เป็นความหวังของมนุษยชาติ เป็นเรือลำสำคัญที่ต้องพามนุษยชาติผ่านพินวิฤตที่โลกต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่จากการประชุม COP 16 ซึ่งเป็นกลไก กระบวนการที่อาจจะยังไม่เห็นปลายทางว่าจะบรรลุเป้าหมาย 2030 ได้มากนักแค่ไหน แต่เราก็ต้องทุ่มเทความพยายามเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ให้มากที่สุด ซึ่งเป็นความทะเยอทะยาน เป็นความท้าทายที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์และเป้าหมายของกรอบงานฯ และเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของโลกใบนี้

COP16
COLOMBIA